

Jak zoptymalizować las?

Kwestia wieku rębności drzewostanu od zawsze była dyskusyjna i zależy od punktu widzenia odbiorcy pożytków płynących z lasu, niekoniecznie tych drzewnych. Jak ustalić dojrzałość lasu do wyrębu, by stało się to jak najbardziej opłacalne? To pytanie wybitnie do ekspertów od zarządzania lasu.

Tych zaś nie zabrakło na konferencji zorganizowanej 20 września przez Zakład Zarządzania Zasobami Leśnymi IBL. Pod hasłem „Optymalizacja użytkowania i zasobności drzewostanów z punktu widzenia dochodowej funkcji lasu i kumulacji węgla” w Instytucie Badawczym Leśnictwa w podwarszawskim Sękocinie Starym zebrały się tegie umysły zarządzania lasu, jak chociażby prof. Stanisław Zając, który już we wstępie wyraził opinię, że *zagadnienia dotyczące optymalizacji użytkowania lasu są zbyt mało zaakcentowane w dokumentach wewnętrznych Lasów Państwowych.*

W czym rzecz?

Spór o to, kiedy najlepiej ciąć, właściwie nie ustaje. Jeszcze 30 lat temu wydawało się, że dogmat wieku dojrzałości rębnej jest właściwie niepodważalny, a hodowanie drzew pod kątem jak największych dymencji to rozwiązanie słuszne. Zmiany na rynku drzewnym i wynikające z nich nowe technologie przerobu surowca postawiły pod znakiem zapytania stare przyzwyczajenia. O ile drewno tartaczne wciąż jest w cenie, o tyle najwięksi przetwórcy domagają się surowca średniowymiarowego. Do tego dochodzi pogodzenie użytkowania z pełnieniem przez

las funkcji pozaprodukcyjnej, a dzisiaj można do tego dodać kolejny aspekt, czyli sekwestrację węgla. Chociaż jest to temat modny, to prof. Zając słusznie zauważył, że brakuje badań uwzględniających ujęcie ekonomiczne. Kiedy bowiem kończy się w lesie intensywne pochłanianie CO₂ i jak ten moment zgrać z pozyskiwaniem drewna? Nie ulega przecież wątpliwości, że z wiekiem starzejący się drzewostan zaczyna powoli oddawać do atmosfery to, co z niej pochłoniął. Niestety, wystąpienia prelegentów nie dały jednoznacznych wskazań w tej kwestii.

Kiedy ciąć?

Słuchając wypowiedzi prelegentów, można dojść do wniosku, że dywersyfikacja wieków rębności to tylko kwestia czasu i być może należałoby je ustalać osobno dla poszczególnych drzewostanów z uwzględnieniem pełnionych przezeń funkcji, a nie dla gatunków. Pozwala na to nawet „Instrukcja zarządzania lasu”, dlatego, jak uważa Emilia Wysocka-Fijorek, dyskusję na ten temat powinno się podejmować na komisji założeń planu. Na tym tle wyłania się zagadnienie ekonomicznego wieku rębności, który ma charakter inwestycyjny.

– *Czy środki ulokowane na przestrzeni lat w drzewostanie można by spożytkować lepiej, np. inwestując?* – tym retorycznym pytaniem starał się tę kwestię wytłumaczyć Arkadiusz Gruchała z SGGW. Z ekonomicznego punktu widzenia zrównanie się kosztów alternatywnych z rocznym przyrostem wartości drzewostanu następuje dla sosny w wieku 75 lat. Aczkolwiek, jak zaznaczył ponownie prof. Zając, fakt, że *nie stosujemy wieku dojrzałości ekonomicznej jako kryterium naboru drzewostanów do wyrębu świadczy o tym, że przetrzymujemy drzewostany na pniu ze względu na pozaprodukcyjne funkcje lasu.*

Zysk!

Postronny słuchacz mógłby odnieść wrażenie, że w głowach leśników siedzi tylko optymalizacja zysku. Tymczasem, jak słusznie zauważył Krzysztof Adamowicz z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, w ustawie o lasach nie ma mowy o jakiegokolwiek maksymalizacji zysku. W tym kontekście wyłania się pojęcie leśnej stopy procentowej, a także pytanie, co powinno mieć na nią wpływ oraz czy ma być jednolita dla całej Polski.

Dyskusja częściowo rozwiązała odpowiedź na te nurtujące kwestie. Nie można bowiem mówić o jednej – leśnej – stopie procentowej. Należy przyzwyczaić się do różnych stóp procentowych, tak jak ma to miejsce w pozostałych dziedzinach gospodarki. ☻

Jakub Słowik

Fot. Jakub Słowik